

FÄRGSTARKT PÅ DALBOSLÄTTEN

Bertil Andersson utanför Mellerud har en fin samling veterantraktorer. Han har lyckats bra med att samla ihop traktorer som verkat på gården. Detta plus lite till, och mer finns det också planer på.

AV BO NORVINGE (TEXT & FOTO)

Lantbrukare Sven Andersson köpte en ny traktor 1939. Det var en John Deere modell BR och med den blev Sven en av få som hade den senaste tekniken i sitt lantbruk på de dalsländska slättmarkerna.

Nu 82 år senare står den på samma gård och blänker. Men nu är det sonen Bertil Andersson som sköter om den.

Den har däremot inte gått den korta vägen genom ett arv. Pappa Sven hade under en period traktorn tillsammans med sin bror Erik och den fick mer eller mindre gå i skift. Det fanns ju inte så många traktorer på den tiden, så externa uppdrag blev det också. När Sven 1952 köpte en ny Farmall DF 25 A fick Erik ta över John Deeren som fick kämpa vidare till slutet av 60-talet. Eriks son Roland Eriksson tog så småningom över den och omkring 2011 renoverades den upp.

Ifjol köpte Bertil tillbaka den av kusin-

barnen för att återbördade den till gården på Nygårdsåker där den började sin bana.

Kött efter mjölk

Bertil Andersson driver gården Nygårdsåker Berget en bit söder om Mellerud och fokuserar idag på köttjursproduktion efter att tidigare haft mjölkproduktion i alla år. Trots att han fortfarande är aktiv blir det tid över till veterantraktorer. Ett mål har varit att få tillbaka traktorerna som genom åren tjänstgjort på gården, eller i alla fall samma modeller om inte originalen har kunnat spåras upp.

Som tidigare nämnt så köpte Sven 1952 en McCormick Farmall DF. Bertil lyckades hitta en renoverad sådan på en auktion och det blev affär. Årsmodellen är oklar men den tillverkades i alla fall från 1951 till 1954. Den var inte helt komplett så Bertil fick bland annat leta upp en baskärm och ersätta en mätare inte fungerade. ▶

Modell BR innebär ett lite annorlunda motorkoncept med liggande 2-cylindrig bensin/fotogenmotor. Lösningen innebar kompakta mått och färre delar.

Bertil's John Deere modell BR från 1939 köptes ny av Bertils pappa. Nu är den tillbaka på gården men har under alla år ändå funnits i släkten.

John Deere modell BR tillverkades från 1936 till 1947 i Iowa USA. Modellen hade rejäla bakskärmar och mellan dessa ett svängbart jordbruksdrag.

TRAKTORFAKTA

John Deere
Modell: BR.
Tillverkades: 1937-1947.
Årsmodell: 1939.
Motor: Liggande 2-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, förgasare.
Bränsle: Fotogen.
Cylindervolym: 2,87 l.
Borr x slag: 114 x 140 mm.
Effekt: 20 hk vid 1.150 varv.
Transmission: 4 fram, 1 back.
Tankrymd: 45 l.
Mått: Längd 2.990 mm, bredd 1.340 mm.
Vikt: 1.700 kg.
Nypris: 7.100 kr (1947).

Spartansk förarplats är det, men så är årsmodellen 1939. Mätare för oljetryck och temperatur räckte. Kopplingen sköts med en spak.

"Det var visserligen en höghjuling pappa hade, men en sådan har jag stående som reservdelstraktor..."

► Motorn är en DD-124 byggd i tyska Neuss där IH hade egen produktion av motorer.

- Det är den första tyska dieseln som kom hit, säger Bertil och glödar innan han försöker få start på förkammardieseln.

Efter en stunds försök puttrar dieseln i gång och fyller gårdsplanen med ljuva toner.

- Det var en sådan jag körde för första gången. Det var visserligen en höghjuling pappa hade, men en sådan har jag stående som reservdelstraktor, säger Bertil innan han tar en runda på markerna.

B-275 från Bohuslän

Ny traktor på gården blev det igen 1961. Då en engelskbyggd IH McCormick B-275. Bertil har självfallet en sådan också, men av årsmodellen 1964. Den köpte han 2011 i Bohuslän och har renoverat till sitt nuvarande nyskick.

Bertil känner sig däremot inte färdig med IH-traktorerna. Högst upp på önskelistan står nu ytterligare en International.

- Jag söker efter en körbar IH 523 Agromatic, men det ska vara 1966 till 1969, säger

Bertil som också gör klart i att det är International Harvesters produkter som gäller på gården. Bland de modernare traktorerna är det bara International och Chase IH.

Men utöver International Harvester och John Deere har han faktiskt andra fabrikat representerade i veterantraktorsamlingen.

Patinerad Volvo T31

En mycket fin BM 230 Victor från 1958 har Bertil också ute och luftar i vårsolen. Den har även den genomgått en grundlig renovering.

- Bryggan har Mats Torstensson byggt och gett 50 års garanti på, säger Bertil och skrattar efter att kört några uppvisningsvarv på gruset.

Inne i en av maskinhallarna hittar vi ytterligare ett svenskt bygge, men då i form av en Volvo T31 från 1953. Skicket är härligt patinerat originalskick och tankarna går direkt till att detta kan vara Bertils nästa renoveringsprojekt.

- Nej, denna ska se ut så här och får inte röras, säger Bertil bestämt.

IH McCormick DF 25 byggdes i Tyskland. En sådan köpte Bertils pappa ny 1952 så självfallet fick en sådan letas upp till traktorsamlingen.

En fint renoverad Överum tvåskärig bogserad plog med Sesam stenutlösare passar alldeles utmärkt efter en Farmall DF 25 T.

Motorn i Farmall DF 25 var IHC DD-124 på 25 hk. Den tillverkades 1950-1954 av IH i Neuss Tyskland för den europeiska marknaden.

TRAKTORFAKTA

IH McCormick
Modell: Farmall DF 25 T.
Tillverkades: 1951-1954.
Årsmodell: ?
Motor: 4-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, förkammardieseln.
Bränsle: Diesel
Cylindervolym: 2,04 l.
Borr x slag: 80 x 101,6 mm.
Effekt: 25 hk vid 1.650 varv.
Transmission: 4 fram, 1 back.
Tankrymd: 43 l.
Mått: Längd 3.350 mm, 1.640 bredd mm.
Vikt: 2.575 kg.
Nypris: 12.900 kr (1954).

Bertil fru Maria tillåter inte att hennes pappas gamla Volvo T31 från 1953 ska renoveras. I det här underbart patinerade skick ska den helt enkelt vara.

Bertil morfars Fordson Major E27N Höglund är idag fint renoverad. Årsmodellen är inte fastställd men bör vara 1946.

Bertil har på sin IH McCormick B-275 från 1964 en Källve 600 frontlastare. Den sitter med snabbkoppling så den kan lätt ställas av.

► T31:an har tillhört Bertils svärfar Allan Johansson och hustrun Maria tillåter inte att den ska restaureras, vilket är fullt förståeligt. Skicket är fantastiskt och beslutet är inget som är värt att ifrågasätta.

En traktor återstår att titta närmare på men den finns på en annan gård som Bertil driver. Vi tar oss 10 minuters bilfärd i sydvästlig riktning. Där tittar vi på en Fordson Major E27N

som Bertils morfar Frans Johansson köpte ny. Vilket år Höglunden är ifrån är oklart, men uppskattas till 1946. Den renoverades av svågern Kurt Persson för några år sedan och idag har de den ihop kan man säga.

En stor del av slakten är eller har som synes varit involverade i Bertil Anderssons imponerande samling av veterantraktorer. □

Favoriten bland veterantraktorerna anser Bertil vara B-275:an. Den är med på många aktiviteter som veteranplöjningar och traktorutflykter.

TRAKTORFAKTA

IH McCormick
Modell: B-275.
Tillverkades: 1959-1968.
Årsmodell: 1964.
Motor: 4-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, förkammardiesel.
Bränsle: Diesel
Cylindervolym: 2.36 l.
Borr x slag: 85,7 x 101,6 mm.
Effekt: 35 hk vid 1.875 varv.
Vridmoment: 149 Nm vid 1.500 varv.
Transmission: 8 fram, 2 back.
Tankrymd: 39 l.
Mått: Längd 2.870 mm, 1.620 bredd mm.
Vikt: 2.200 kg.
Nypris: 14.450 kr (1963).

Någon form av Bolinder-Munktell hör enligt många till en riktig veterantraktorsamling. Bertil har en BM 230 Victor från 1958.

Lantbrukare Bertil Andersson har en fin samling veterantraktorer av olika fabrikat även om International Harvester är favoriten.

BAKOM RATTEN

Namn: Bertil Andersson.
Årsmodell: 1950.
Yrke: Lantbrukare.
Min första traktor: International 574.
Antal traktorer för närvarande: 10 nyare och äldre.
Antal traktorer jag ägt: 16.
Bästa traktor jag ägt: IH 5150 Pro, men IH B-275 om det är veterantraktor.
Sämsta traktor jag ägt: Ingen.

A1/2

A1/2